

ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

Αθήνα, 05-08-2016

Αριθ. Πρωτ. Γ/ΕΞ/5013/05-08-2016

Α Π Ο Φ Α Σ Η ΑΡ. 84 / 2016

Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, συνήλθε, μετά από πρόσκληση του Προέδρου της σε τακτική συνεδρίαση στην έδρα της την 12-07-2016 και ώρα 10:00, προκειμένου να εξετάσει την υπόθεση που αναφέρεται στο ιστορικό της παρούσας. Παρέστησαν ο Πρόεδρος, Π. Χριστόφορος και τα τακτικά μέλη Α. Κοτσαλής, Α. - Ι. Μεταξάς, Π. Τσαντίλας και το αναπληρωματικό μέλος Π. Ροντογιάννης, ως εισηγητής. Στη συνεδρίαση, αν και κλήθηκαν νομίμως και εγγράφως, δεν προσήλθαν λόγω κωλύματος τα τακτικά μέλη Δ. Μπριόλας, Α. Συμβώνης και Κ. Χριστοδούλου και το αναπληρωματικό μέλος (προς αναπλήρωση του Δ. Μπριόλα) Χ. Ανθόπουλος. Στην συνεδρίαση παρέστησαν, επίσης, με εντολή του Προέδρου, χωρίς δικαίωμα ψήφου, οι Κ. Λωσταράκου και Ε. - Ι. Τσακιρίδου, ειδικοί επιστήμονες - ελέγκτριες, ως βοηθοί εισηγήτριες, οι οποίες αποχώρησαν μετά τη συζήτηση και πριν από τη διάσκεψη και τη λήψη αποφάσεως, και η Γ. Παλαιολόγου, υπάλληλος του τμήματος διοικητικών και οικονομικών υποθέσεων, ως γραμματέας.

Η Αρχή έλαβε υπόψη τα παρακάτω:

Υποβλήθηκαν στην Αρχή προσφυγές – αιτήματα για διαγραφή συνδέσμου/ων από τη μηχανή αναζήτησης Google Web Search βάσει της απόφασης ΔΕΕ της 13.05.2014 για *Google Spain SL & Google Inc* κατά *Agencia Espanola De Proteccion De Datos & Mario Costeja Gonzalez C-131/12* (στο εξής Απόφαση ΔΕΕ Google Spain).

Συγκεκριμένα, η Α (εφεξής «η προσφεύγουσα») υπέβαλε την με αρ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/5434/22-10-2015 προσφυγή στην Αρχή (βλ. και τα επισυναπτόμενα και συμπληρωματικά υποβληθέντα έγγραφα Γ/ΕΙΣ/5625, 5654, 5661/02-11-2015, Γ/ΕΙΣ/5745/04-11-2015, Γ/ΕΙΣ/6453/10-12-2015, Γ/ΕΙΣ/1045/19-02-2016, Γ/ΕΙΣ/2540/20-04-2016, Γ/ΕΙΣ/3156/18-

05-2016 και Γ/ΕΙΣ/3664/09-06-2016), η οποία αφορά στην άρνηση της Google Inc να καταργήσει/διαγράψει τους στην προσφυγή αναφερόμενους (έξι) συνδέσμους, οι οποίοι εμφανίζονται στα αποτελέσματα αναζήτησης με βάση το ονοματεπώνυμο της προσφεύγουσας. Η προσφεύγουσα απέστειλε στην Google αίτημα διαγραφής συγκεκριμένων (τεσσάρων συνολικά) συνδέσμων από τα αποτελέσματα αναζήτησης με βάση το όνομά της (με αρ. καταχ. ...), ισχυριζόμενη ότι κάποιος με στόχο να την θίξει, χρησιμοποιεί το ονοματεπώνυμό της συνδέοντάς το, ως τίτλο-επιγραφή, με αναρτήσεις πορνογραφικού περιεχομένου σε πορνογραφικές ιστοσελίδες, πράξεις τις οποίες έχει καταγγείλει στις διωκτικές αρχές. Οι επίμαχες αναρτήσεις, κατά τους ισχυρισμούς της αιτούσας, είναι άσχετες προς αυτήν, συνδέονται όμως με το όνομά της και την θίγουν και για τον λόγο αυτό πρέπει να καταργηθούν από τα αποτελέσματα αναζήτησης.

Η αρχική απάντηση της Google Inc στο αίτημα για κατάργηση των συνδέσμων που οδηγούν στις επίμαχες ιστοσελίδες με βάση το ονοματεπώνυμο της προσφεύγουσας ως λέξη αναζήτησης, ήταν αρνητική (βλ. επισυναπτόμενα έγγραφα στην Γ/ΕΙΣ/5434/22-10-2015 προσφυγή, απάντηση της Google RE ...). Συγκεκριμένα, η μηχανή αναζήτησης της απήντησε ότι οι επίμαχες αναρτήσεις αφορούν σε διαφορετικό πρόσωπο και όχι στην προσφεύγουσα και ότι δεν προκύπτει παραβίαση των δικαιωμάτων της προσφεύγουσας (*“It appears that the content on these URLs refers to another person, not you. Therefore, we have not identified any infringement of your rights. At this time, Google has decided not to take action on these URLs”*).

Στις 19-11-2015 η Αρχή απέστειλε επιστολή προς την Google Inc και την Google Hellas (Γ/ΕΞ/6035/19-11-2015) με διευκρινιστικά ερωτήματα και θέμα: «Αιτήματα διαγραφής συνδέσμων από τα αποτελέσματα αναζήτησης της μηχανής αναζήτησης της Google (δικαίωμα στη λήθη)». Συγκεκριμένα, διαβίβασε στην εταιρεία/φορέα εκμετάλλευσης της μηχανής αναζήτησης της Google την υπό κρίση προσφυγή, και ζήτησε την επανεξέταση της υπόθεσης και την ακριβέστερη τεκμηρίωση της τελικής απόφασής της. Επιπλέον, η Αρχή ζήτησε από την Google να εξηγήσει πώς κατέληξε στο συμπέρασμα ότι οι επίμαχες αναρτήσεις αφορούν σε διαφορετικό πρόσωπο και όχι στην προσφεύγουσα, εάν θεωρεί ότι υπάρχει συνωνυμία με άλλο (υπαρκτό) πρόσωπο και ότι οι επίμαχες αναρτήσεις με σαφήνεια δεν αναφέρονται στην προσφεύγουσα. Επίσης, η Αρχή ζήτησε από την Google να αιτιολογήσει πλήρως τυχόν απόρριψη των ανωτέρω ισχυρισμών της προσφεύγουσας ότι στόχος των επίμαχων αναρτήσεων είναι η ίδια, και να τεκμηριώσει το συμπέρασμά της (αν εμμένει σε αυτό) σχετικά με την παραβίαση των δικαιωμάτων της προσφεύγουσας.

Τέλος, η Αρχή ζήτησε από τη Google, ακόμα και στην περίπτωση της ύπαρξης συνωνυμίας, να εξηγήσει αν υπάρχει η δυνατότητα να αποφεύγεται η σύγκυση των παραπάνω αναρτήσεων με την προσφεύγουσα, ώστε αυτή να μην θίγεται.

Στις 23-12-2015 η Google έστειλε απάντηση στην Αρχή (Γ/ΕΙΣ/6701/23-12-2015), με την οποία αναθεώρησε τη θέση της και ικανοποίησε το αίτημα της προσφεύγουσας για διαγραφή των συνδέσμων (με αρ. καταχ.), καθώς οι επίμαχες αναρτήσεις δεν αφορούν ούτε στην επαγγελματική ζωή της προσφεύγουσας ούτε σε κάποιο δημόσιο ρόλο που η ίδια επιτελεί (*“Following your letter, we revisited the complainant’s request and would like to inform you that we have removed the disputed URLs, as no link to the complainant’s professional life, nor to any public role played by her therein addressed”*).

Η προσφεύγουσα με συμπληρωματικό προς την Αρχή έγγραφό της (Γ/ΕΙΣ/1045/19-02-2016) ενημερώνει την Αρχή ότι την 18-02-2016 έχουν πράγματι διαγραφεί οι σύνδεσμοι για τους οποίους είχε κάνει αίτημα διαγραφής προς την Google (με αρ. καταχ. ...), ωστόσο άγνωστος δράστης συνεχίζει να συνδέει το όνομά της ως τίτλο-επιγραφή σε αναρτήσεις πορνογραφικού περιεχομένου, με αποτέλεσμα την παραπάνω ημερομηνία (18-02-2016) στα αποτελέσματα αναζήτησης της Google με λέξη κλειδί το ονοματεπώνυμό της να εμφανίζονται άλλοι τέσσερις σύνδεσμοι, για τους οποίους υπέβαλε, όπως ανέφερε (χωρίς να προσκομίζει τα αντίστοιχα στοιχεία) στην εταιρεία νέο αίτημα διαγραφής. Στη συνέχεια, η προσφεύγουσα με συμπληρωματικό προς την Αρχή έγγραφό της (Γ/ΕΙΣ/3664/09-06-2016) ενημερώνει την Αρχή ότι την 08-06-2016 στα αποτελέσματα αναζήτησης της Google με λέξη κλειδί το ονοματεπώνυμό της εμφανίζονται - όχι οι προηγούμενοι ήδη αναφερθέντες σύνδεσμοι, οι οποίοι προφανώς και ήδη διαγράφηκαν - αλλά ένας νέος σύνδεσμος που παραπέμπει σε παρόμοια πορνογραφικού περιεχομένου ανάρτηση.

Η Αρχή, με τις με αριθ. πρωτ. Γ/ΕΞ/977/17-02-2016, Γ/ΕΞ/981/17-02-2016 κλήσεις σε ακρόαση, κάλεσε την εταιρεία/φορέα εκμετάλλευσης της μηχανής αναζήτησης της Google, όπως νομίμως εκπροσωπείται, καθώς και την προσφεύγουσα να παραστούν στη συνεδρίαση της Αρχής την 24-02-2016, για τη συζήτηση της υπό κρίση προσφυγής. Η συζήτηση της υπόθεσης αναβλήθηκε κατόπιν συνεχών αιτημάτων λόγω της αποχής των δικηγόρων (βλ. Γ/ΕΙΣ/1133/22-02-2016, Γ/ΕΙΣ/1516/08-03-2016, Γ/ΕΙΣ/1898/28-03-2016, Γ/ΕΙΣ/2247/08-04-2016, Γ/ΕΙΣ/2919/09-05-2016, Γ/ΕΙΣ/3408/30-05-2016, Γ/ΕΙΣ/3669/09-06-2016 αιτήματα αναβολής της εταιρείας Google Inc) και η ακροαματική διαδικασία

διεξήχθη (εξ αναβολής από 24-02-2016, 15-03-2016, 29-03-2016, 12-04-2016, 10-05-2016, 31-05-2016, 14-06-2016) την 28-06-2016 (για την οποία οι εμπλεκόμενοι είχαν εκ νέου νομίμως κληθεί με τις με αριθ. πρωτ. Γ/ΕΞ/3945/22-06-2016 και Γ/ΕΞ/3950/22-06-2016 κλήσεις σε ακρόαση). Στην προαναφερόμενη συνεδρίαση της Αρχής παρέστησαν νομίμως οι Ιωάννης – Διονύσιος Φιλιώτης (ΑΜ ΔΣΑ ...) και Χαρίκλεια Δαούτη (ΑΜ ΔΣΑ ..), πληρεξούσιοι δικηγόροι της ανώνυμης εταιρείας Google Inc, η οποία εδρεύει στην Πολιτεία της Καλιφόρνιας των ΗΠΑ και εκπροσωπήθηκε νομίμως, και η προσφεύγουσα Α. Η συζήτηση της υπόθεσης, κατόπιν αιτήματος της προσφεύγουσας (Γ/ΕΙΣ/4093/28-06-2016), έγινε κεκλεισμένων των θυρών. Κατά τη συνεδρίαση, οι κληθέντες εξέθεσαν προφορικά τις απόψεις τους. Ακολούθως, η εταιρεία Google Inc υπέβαλε, εντός της ταχθείσας προθεσμίας, έγγραφο υπόμνημα (με αριθ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/4206/04-07-2016).

Κατά την ακροαματική διαδικασία και με το υπόμνημά της (Γ/ΕΙΣ/4206/04-07-2016), η εταιρεία Google Inc υποστηρίζει ότι η προσφυγή της Α είναι άνευ αντικειμένου, καθότι οι συγκεκριμένοι σύνδεσμοι για τους οποίους έκανε αίτηση διαγραφής έχουν ήδη διαγραφεί από τα αποτελέσματα αναζήτησης της Google, και ότι η προσφεύγουσα πρέπει κάθε φορά που εντοπίζει, κατόπιν αναζήτησης με λέξη κλειδί το ονοματεπώνυμό της, παρόμοιες αναρτήσεις, να υποβάλλει στην εταιρεία νέο αίτημα για τους συγκεκριμένους συνδέσμους με την αυτήν αιτιολογία, προκειμένου η εταιρεία να μπορεί να ικανοποιήσει το σχετικό αίτημα. Τέλος, κατά την εταιρεία επισημαίνεται τούτο είναι απαραίτητο για τον πρόσθετο λόγο ότι κατ' αρχή η τοποθέτηση φίλτρων δεν είναι συμβατή προς το κοινοτικό δίκαιο. Συγκεκριμένα, όπως έχει αποφανθεί το ΔΕΚ με τις από 16.02.2012 και από 24.11.2011 αποφάσεις του επί των υποθέσεων C-360/10 και C-70/10, οι αναφερόμενες σε αυτές Οδηγίες (2000/31/ΕΚ, 2001/29/ΕΚ, 2004/48/ΕΚ, 95/46/ΕΚ, 2002/58/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου και Συμβουλίου) αποκλείουν να διατάξει εθνικός δικαστής ένα πάροχο υπηρεσιών φιλοξενίας (ή ένα φορέα παροχής υπηρεσιών προσβάσεως στο διαδίκτυο) να θέσει σε λειτουργία σύστημα φιλτραρίσματος των πληροφοριών που έχουν αποθηκεύσει στους διακομιστές του οι χρήστες των υπηρεσιών του, το οποίο εφαρμόζεται αδιακρίτως για το σύνολο των χρηστών αυτών, προληπτικώς, με δικά του αποκλειστικά έξοδα και χωρίς χρονικό περιορισμό, ικανό να εντοπίσει ηλεκτρονικά αρχεία που περιέχουν μουσικά, κινηματογραφικά ή οπτικοακουστικά έργα, επί των οποίων ο ενάγων διατείνεται ότι έχει δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας με σκοπό να μπλοκάρει την προσβάλλουσα το δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας θέση των εν λόγω έργων στη διάθεση του κοινού. Και τούτο διότι η εγκατάσταση και λειτουργία παρόμοιου περιεχομένου συστήματος

φιλτραρίσματος όλων των πληροφοριών που αναρτώνται στο διαδίκτυο ώστε να εντοπισθούν όλα τα URLs στα οποία εμφανίζεται η συγκεκριμένη πληροφορία ή κείμενο που προσβάλλει τα δικαιώματα του αιτούντος προκειμένου να καταστούν αυτά μη προσιτά στο κοινό αφενός αντίκειται στις μνημονευόμενες από τις ρηθείσες αποφάσεις Οδηγίες και αφετέρου προσκρούει σε υπέρτερες αρχές του κοινοτικού (ενωσιακού) δικαίου, όπως της ελευθερίας λήψεως ή μεταδόσεως πληροφοριών, της επιχειρηματικής ελευθερίας, κλπ. Κατά μείζονα λόγο η εγκατάσταση και λειτουργία παρόμοιου συστήματος φιλτραρίσματος των αναρτηθεισών ή αναρτηθησομένων πληροφοριών προσκρούει στις προαναφερθείσες αρχές και θεμελιώδεις ελευθερίες του κοινοτικού (ενωσιακού) δικαίου αφού, όπως επισημαίνουν οι ως άνω αποφάσεις του ΔΕΚ, είναι ενδεχόμενο το σύστημα αυτό να μη διακρίνει επαρκώς μεταξύ παράνομου και νομίμου περιεχομένου οπότε η λειτουργία του θα μπορούσε να μπλοκάρει επικοινωνίες με νόμιμο περιεχόμενο. Την ορθή αυτή άποψη, κατά την εταιρεία, έχει υιοθετήσει και η με αρ. 457/2016 απόφαση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών καθώς και τα δικαστήρια των λοιπών κρατών-μελών της ΕΕ.

Η Αρχή, μετά από εξέταση όλων των στοιχείων του φακέλου, αφού άκουσε τον εισηγητή και τις διευκρινίσεις από τις βοηθούς εισηγήτριες, οι οποίες αποχώρησαν μετά τη συζήτηση και πριν από τη διάσκεψη και τη λήψη αποφάσεως, και κατόπιν διεξοδικής συζήτησης,

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΝ ΝΟΜΟ

1α. Η απόφαση ΔΕΕ της 13.05.2014 για *Google Spain SL & Google Inc* κατά *Agencia Espanola De Proteccion De Datos & Mario Costeja Gonzalez C-131/12* αναγνώρισε το δικαίωμα του ατόμου (φυσικού προσώπου) να ζητεί από τις μηχανές αναζήτησης να απαλείφουν από τον κατάλογο αποτελεσμάτων που εμφανίζεται κατόπιν αναζήτησης που έχει διενεργηθεί με βάση το ονοματεπώνυμό του, συνδέσμους προς δημοσιευμένες από τρίτους ιστοσελίδες που περιέχουν πληροφορίες σχετικές με το πρόσωπο αυτό, όταν η επεξεργασία αυτή είναι ασύμβατη με τις επιταγές της Οδηγίας 95/46/ΕΚ. Σύμφωνα με την απόφαση (διατακτικό 3): «*Τα άρθρα 12, στοιχείο β' και 14, πρώτο εδάφιο, στοιχείο α', της οδηγίας 95/46 έχουν την έννοια ότι, προκειμένου να προστατεύονται τα δικαιώματα που προβλέπουν οι διατάξεις αυτές και εφόσον πληρούνται πράγματι οι οριζόμενες από αυτές προϋποθέσεις, ο φορέας εκμετάλλευσης μηχανής αναζήτησης υποχρεούται να απαλείφει από τον κατάλογο αποτελεσμάτων, ο οποίος εμφανίζεται κατόπιν αναζήτησης που έχει διενεργηθεί με βάση το ονοματεπώνυμο ενός προσώπου, συνδέσμους προς δημοσιευμένες*

από τρίτους ιστοσελίδες που περιέχουν πληροφορίες σχετικές με το πρόσωπο αυτό, και στην περίπτωση κατά την οποία το ονοματεπώνυμο αυτό ή οι πληροφορίες αυτές δεν έχουν διαγραφεί προηγουμένως ή ταυτοχρόνως από τις ως άνω ιστοσελίδες, η υποχρέωση δε αυτή ισχύει ακόμα και όταν αυτή καθαυτή η δημοσίευση των επίμαχων πληροφοριών στις εν λόγω ιστοσελίδες είναι νόμιμη».

β. Με την εν λόγω απόφαση κρίθηκε ότι οι εργασίες μιας μηχανής αναζήτησης (εν προκειμένω της Google Search), η οποία προβάλλει αποτελέσματα αναζήτησης σε απάντηση αιτημάτων από χρήστες διαδικτύου για αναζήτηση πληροφοριών για κάποιο πρόσωπο βάσει του ονόματός του συνιστούν επεξεργασία προσωπικών δεδομένων, κατά την έννοια του άρθρου 2 στοιχ. β' της Οδηγίας 95/46/EK και ο φορέας εκμετάλλευσης της μηχανής αναζήτησης (εν προκειμένω η Google Inc) χαρακτηρίζεται ως υπεύθυνος επεξεργασίας κατά την έννοια του άρθρου 2 στοιχ. δ' της Οδηγίας 95/46/EK. Η απόφαση αυτή εφαρμόζεται όσον αφορά τη δραστηριότητα μηχανής αναζήτησης, ως φορέα παροχής περιεχομένων, η οποία συνίσταται στον εντοπισμό πληροφοριών που δημοσιεύουν ή αναρτούν στο διαδίκτυο τρίτοι, στην αυτόματη ευρετηρίασή τους, στην προσωρινή αποθήκευσή τους και τελικώς στη διάθεσή τους στους χρήστες του διαδικτύου με ορισμένη σειρά προτίμησης, όταν οι εν λόγω πληροφορίες περιλαμβάνουν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα.

Κατά την εν λόγω απόφαση, *«Λαμβανομένου υπόψη του σκοπού αυτού της οδηγίας 95/46/EK και του γράμματος του άρθρου 4, παράγραφος 1, στοιχείο α', πρέπει να γίνει δεκτό ότι η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που πραγματοποιείται για τις ανάγκες υπηρεσίας μηχανής αναζήτησης, όπως είναι η Google Search, την οποία εκμεταλλεύεται επιχείρηση που έχει έδρα σε τρίτο κράτος αλλά διαθέτει εγκατάσταση εντός ορισμένου κράτους μέλους, εκτελείται «στα πλαίσια των δραστηριοτήτων» της εν λόγω εγκατάστασης, εφόσον αυτή έχει ως σκοπό την προώθηση και πώληση, εντός του προαναφερθέντος κράτους μέλους, του διαφημιστικού χώρου που διατίθεται στο πλαίσιο της μηχανής αναζήτησης και που αποσκοπεί στην οικονομική εκμετάλλευση της υπηρεσίας που παρέχεται με την εν λόγω μηχανή»* (σκέψη 55, βλ. και διατακτικό 2), και ως εκ τούτου, για την εν λόγω επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα εφαρμόζεται η Οδηγία 95/46/EK.

γ. Σύμφωνα με την απόφαση, η νομική βάση για την επεξεργασία είναι το άρθρο 7 στοιχ. στ' της Οδηγίας 95/46/EK (άρθρο 5 παρ. 2 στοιχ. ε' του ν. 2472/1997), δηλ. η αναγκαιότητα για την εξυπηρέτηση του έννομου συμφέροντος του υπευθύνου επεξεργασίας ή των τρίτων στους οποίους ανακοινώνονται τα δεδομένα, μετά από

στάθμιση μεταξύ του δικαιώματος στην ιδιωτικότητα και του δικαιώματος του κοινού στην ενημέρωση και στην πρόσβασή του στις πληροφορίες αυτές.

Σύμφωνα με την απόφαση (διατακτικό 4): «...Δεδομένου ότι το υποκείμενο των δεδομένων μπορεί, βάσει των θεμελιωδών δικαιωμάτων του κατά τα άρθρα 7 και 8 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, να ζητήσει να πάψει η επίμαχη πληροφορία να τίθεται στη διάθεση του ευρέος κοινού λόγω της εμφάνισής της στον προαναφερθέντα κατάλογο αποτελεσμάτων, τα δικαιώματα αυτά καταρχήν υπερέχουν όχι μόνο του οικονομικού συμφέροντος του φορέα εκμετάλλευσης της μηχανής αναζήτησης, αλλά και του συμφέροντος του κοινού να αποκτήσει πρόσβαση στην πληροφορία αυτή στο πλαίσιο αναζήτησης με βάση το ονοματεπώνυμο του εν λόγω υποκειμένου. Εντούτοις, τούτο δεν ισχύει όταν, για ειδικούς λόγους, όπως ο ρόλος που διαδραματίζει το εν λόγω υποκείμενο στον δημόσιο βίο, προκύπτει ότι η επέμβαση στα θεμελιώδη δικαιώματα του υποκειμένου δικαιολογείται από το υπέρτερο συμφέρον του κοινού για πρόσβαση στην επίμαχη πληροφορία συνεπεία της εμφάνισής της στον προαναφερθέντα κατάλογο».

Στην πράξη ωστόσο, όπως αναφέρεται στις Κατευθυντήριες Γραμμές που εξέδωσε η Ομάδα Εργασίας του άρθρου 29 της Οδηγίας 95/46/ΕΚ σχετικά με την εφαρμογή της απόφασης Google Spain (Γνώμη του WP 225, 26-11-2014),¹ ο αντίκτυπος της διαγραφής ως προς τα ατομικά δικαιώματα της ελευθερίας της έκφρασης και της πρόσβασης στις πληροφορίες θα είναι πολύ περιορισμένος, αφού κατά την αξιολόγηση των σχετικών περιστατικών, οι αρχές προστασίας δεδομένων θα πρέπει να λαμβάνουν συστηματικά υπόψη το συμφέρον του κοινού για πρόσβαση στις πληροφορίες και εάν αυτό υπερέχει των δικαιωμάτων του υποκειμένου των δεδομένων, η διαγραφή αυτή δεν θα είναι σκόπιμη. Όπως επισημαίνεται σχετικά, το θεμελιώδες δικαίωμα της ελευθερίας της έκφρασης, υπό την έννοια της «ελευθερίας λήψης και μετάδοσης πληροφοριών και ιδεών» στο άρθρο 11 του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ πρέπει να λαμβάνεται υπόψη κατά την αξιολόγηση των αιτημάτων των υποκειμένων των δεδομένων.

δ. Πρέπει να επισημανθεί ότι τα υποκείμενα δεν υποχρεούνται από την απόφαση του Δικαστηρίου να ασκήσουν τα δικαιώματά τους προς τον αρχικό διαδικτυακό τόπο όπου υπάρχει η ανάρτηση για να μπορούν να τα ασκήσουν κατόπιν και έναντι των μηχανών αναζήτησης. Η επεξεργασία που πραγματοποιείται στο πλαίσιο της δραστηριότητας της μηχανής αναζήτησης πρέπει να διακριθεί από εκείνη που διενεργείται από τους εκδότες ιστοσελίδων. Στην περίπτωση δε, που ένα συγκεκριμένο αποτέλεσμα αναζήτησης

¹ http://ec.europa.eu/justice/data-protection/article-29/documentation/opinion-recommendation/files/2014/wp225_en.pdf

διαγραφεί από τον κατάλογο αποτελεσμάτων, το περιεχόμενο εξακολουθεί να είναι διαθέσιμο στην αρχική ιστοσελίδα και ενδεχομένως προσβάσιμο μέσω μηχανών αναζήτησης με χρήση άλλων όρων αναζήτησης (εφόσον δεν ενημερωθεί ο διαχειριστής της ιστοσελίδας αυτής και δεν προχωρήσει στη σχετική διαγραφή).

ε. Η Ομάδα Εργασίας του άρθρου 29, στη Γνώμη του WP 225, 26-11-2014, διαμόρφωσε ένα κατάλογο κοινών κριτηρίων αξιολόγησης για τον χειρισμό από τις ευρωπαϊκές αρχές προστασίας δεδομένων των σχετικών προσφυγών, που υποβάλλονται στα εθνικά γραφεία τους, μετά την άρνηση διαγραφής/κατάργησης συνδέσμου/ων από μηχανές αναζήτησης. Ο κατάλογος αυτός των κοινών κριτηρίων αξιολόγησης αποτελεί το πλαίσιο που οι Εθνικές Αρχές Προστασίας Δεδομένων θα εφαρμόζουν κατά τις διαδικασίες λήψης αποφάσεων, αλλά και το οποίο μπορούν από κοινού να εμπλουτίσουν αξιοποιώντας την εμπειρία που θα αποκομίζουν με την πάροδο του χρόνου. Τα κοινά κριτήρια αξιολόγησης είναι τα παρακάτω:

1. Το αποτέλεσμα αναζήτησης αφορά φυσικό πρόσωπο, δηλ. άτομο; Και το αποτέλεσμα αναζήτησης εμφανίζεται με βάση το όνομα του υποκειμένου των δεδομένων;
2. το υποκείμενο των δεδομένων διαδραματίζει ρόλο στη δημόσια ζωή; Είναι δημόσιο πρόσωπο;
3. Το υποκείμενο των δεδομένων είναι ανήλικος;
4. Τα δεδομένα είναι ακριβή;
5. Τα δεδομένα είναι συναφή κι όχι περισσότερα από όσα χρειάζονται;
6. Αφορούν την επαγγελματική ζωή του υποκειμένου;
7. Το αποτέλεσμα της αναζήτησης συνδέεται με πληροφορίες που φέρεται να συνιστούν ρητορική μίσους/συκοφαντία/δυσφήμιση ή ανάλογα αδικήματα στον τομέα της έκφρασης κατά του προσφεύγοντος;
8. Τα δεδομένα αντικατοπτρίζουν προσωπική γνώμη ή φαίνεται να είναι επιβεβαιωμένο γεγονός;
9. Είναι ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα;
10. Είναι τα δεδομένα επικαιροποιημένα; Τα στοιχεία διατίθενται για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο από όσο απαιτείται για τον επιδιωκόμενο σκοπό;
11. Η δημοσιοποίηση των δεδομένων έχει δυσανάλογες αρνητικές επιπτώσεις για την ιδιωτική ζωή του υποκειμένου των δεδομένων;
12. Το αποτέλεσμα της αναζήτησης συνδέεται με πληροφορίες που θέτουν το υποκείμενο των δεδομένων σε κίνδυνο;

13. Ποιό είναι το περικείμενο μέσα στο οποίο δημοσιεύτηκαν τα δεδομένα; Δημοσιοποιήθηκαν τα δεδομένα αυτά από το ίδιο το υποκείμενο; Θα μπορούσε να υπάρξει εύλογη προσδοκία από το υποκείμενο ότι τα δεδομένα θα δημοσιοποιηθούν;
14. Το αρχικό κείμενο έχει δημοσιευθεί στο πλαίσιο δημοσιογραφικών σκοπών;
15. Ο εκδότης των δεδομένων έχει τη νομική δύναμη ή τη νομική υποχρέωση να καθιστά τα δεδομένα διαθέσιμα στο κοινό;
16. Τα δεδομένα αφορούν σε ποινικό αδίκημα;

Σύμφωνα με την ανωτέρω Γνώμη/Κατευθυντήριες Γραμμές, τα κριτήρια αυτά θα πρέπει να εφαρμόζονται σύμφωνα με τις οικείες εθνικές νομοθετικές διατάξεις και κανένα μεμονωμένο κριτήριο δεν είναι από μόνο του καθοριστικής σημασίας. Αντίστοιχα κριτήρια αξιολόγησης έχουν αναπτύξει και ορισμένες αρχές προστασίας δεδομένων, όπως η Αγγλική Αρχή (I.C.O.).²

2. Για την εφαρμογή του ελληνικού δικαίου θα πρέπει: α) να υπάρχει πραγματική εγκατάσταση στην Ελλάδα (βλ. άρθρο 3 παρ. 3 στοιχ. α' του ν. 2472/1997, κατά το οποίο ο παρών νόμος εφαρμόζεται σε κάθε επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, εφόσον αυτή εκτελείται από υπεύθυνο επεξεργασίας ή εκτελούνται την επεξεργασία, εγκατεστημένο στην Ελληνική Επικράτεια ή σε τόπο όπου βάσει του δημοσίου διεθνούς δικαίου εφαρμόζεται το ελληνικό δίκαιο), και β) η επεξεργασία να εκτελείται στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων της εγκατάστασης του υπευθύνου επεξεργασίας (βλ. άρθρο 4 παρ. 1 στοιχ. α' Οδηγίας 95/46/EK, Γνώμη 8/2010 της Ομάδας Εργασίας του Άρθρου 29 για το Εφαρμοστέο Δίκαιο, WP 179, 16-12-2010, ενότητα III.1 α και β, σελ.13 επ. και WP 179 update, 16-12-2015).

Ως προς το υπό α) στοιχείο, η Google Inc έχει εγκατάσταση στην Ελλάδα μέσω της θυγατρικής της Google Hellas (Φραγκοκκλησιάς 7, Μαρούσι, Αθήνα). Όσον αφορά το υπό β) στοιχείο αναφορικά με «επεξεργασία που εκτελείται στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων», η επεξεργασία, που εκτελείται από την Google Inc. ήτοι η εμφάνιση των αποτελεσμάτων αναζήτησης, λαμβάνει χώρα στο πλαίσιο της εμπορικής και διαφημιστικής δραστηριότητας της εγκατάστασης της Google Inc στην Ελλάδα, αφού συνοδεύεται από την εμφάνιση διαφημιστικών μηνυμάτων που συνδέονται με τους όρους αναζήτησης, με τις δυο δραστηριότητες, του φορέα εκμετάλλευσης και της εγκατάστασής του στην

² <https://ico.org.uk/for-organisations/search-result-delisting-criteria/>

Ελλάδα, να είναι αδιάσπαστα συνδεδεμένες (βλ. ανωτέρω, υπό 1β). Ως εκ τούτου, η εν λόγω επεξεργασία, όπως δέχεται και η ίδια η εταιρεία, διέπεται από τον ελληνικό νόμο 2472/1997.

3. Σε αναζήτηση μιας δίκαιης εξισορρόπησης μεταξύ θεμελιωδών δικαιωμάτων και συμφερόντων και εφαρμόζοντας στην υπό κρίση περίπτωση τα προαναφερθέντα κοινά κριτήρια που έχουν διαμορφωθεί σε ευρωπαϊκό επίπεδο (Γνώμη του WP 225, 26-11-2014), εξετάζεται το δικαιολογημένο ή μη της αρνητικής απάντησης της εταιρείας Google Inc, φορέα εκμετάλλευσης της μηχανής αναζήτησης της Google.

Εν προκειμένω, η Google Inc αναθεώρησε την αρχική θέση της και ικανοποίησε το αίτημα της προσφεύγουσας περί κατάργησης των συνδέσμων που αναφέρονται στο αίτημά της προς την εταιρεία με αρ. καταχ. Οπότε, η προσφυγή για τους παραπάνω συγκεκριμένους συνδέσμους είναι άνευ αντικειμένου. Αναφορικά δε με άλλους συνδέσμους αντίστοιχου περιεχομένου που μπορεί να εμφανίζονται ή μελλοντικά να εμφανιστούν στα αποτελέσματα αναζήτησης με λέξη κλειδί το ονοματεπώνυμο της προσφεύγουσας, πρέπει απαραίτητως να επαναληφθεί η ίδια διαδικασία: αίτηση της προσφεύγουσας στην εταιρεία με αναφορά στους συγκεκριμένους συνδέσμους και ανάλογη ειδική αιτιολόγηση του αιτήματος. Η δε προσφυγή στην Αρχή χωρίς την προηγούμενη τήρηση την παραπάνω διαδικασίας (άρθρα 12 και 13 ν. 2472/1997) είναι πρόωγη και ως εκ τούτου απαράδεκτη [βλ. και Ετήσια Έκθεση 2012, 3.12.3 Προϋποθέσεις για υποβολή παραδεκτής προσφυγής στην Αρχή (διαδικασία άρθρων 12 και 13 του Ν. 2472/1997)].

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

1) Αποφαίνεται ομόφωνα ότι, δεδομένης της θετικής απάντησης που δόθηκε από την Google Inc στο αίτημα της προσφεύγουσας περί κατάργησης των συνδέσμων που αναφέρονται στην αίτησή της με αρ. καταχ. ..., η προσφυγή της είναι άνευ αντικειμένου.

2) Αποφαίνεται ομόφωνα ότι αναφορικά με άλλους συνδέσμους αντίστοιχου περιεχομένου, θα πρέπει να επαναληφθεί η ίδια διαδικασία, δηλ. πρώτα να γίνει νέα αίτηση της προσφεύγουσας στην εταιρεία με αναφορά στους συγκεκριμένους συνδέσμους και ανάλογη ειδική αιτιολόγηση του αιτήματος, για να μπορεί να υποβληθεί παραδεκτώς προσφυγή στην Αρχή επί αρνητικής τυχόν απαντήσεως της εταιρείας.

Ο Πρόεδρος

Η Γραμματέας

Πέτρος Χριστόφορος

Γεωργία Παλαιολόγου